

ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 12. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Освітня програма:	Економіка
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	051 Економіка
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки

Рівне – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Ресурсне забезпечення сталого розвитку» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Економіка» зі спеціальності 051 Економіка, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Розробник: к.е.н., доцент Артюшок Костянтин Андрійович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та фінансів
Протокол № 1 від «27» 08 2024 року

Завідувач кафедри,
к.держ.упр., доцент (Н.В. Ліщук)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Економіка»

Гарант освітньої програми,
к.е.н., доцент (Л.А. Коваль)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією економічного факультету

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова (Демидюк С.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язковий освітній компонент	
	Спеціальність: 051 Економіка		
Змістових модулів – 2	Освітня програма: Економіка	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Підтримання стійкої динаміки економічного зростання, а відтак – сталого соціально-економічного розвитку є одним із найважливіших довгострокових завдань економічної політики уряду будь-якої країни. Завдання ефективного управління розвитком ускладняється в період трансформації соціально-економічної системи, зміни економічного механізму її функціонування, зумовленого історичними процесами і науково-технологічним прогресом. В ході таких трансформацій в системі переосмислюються економічні відносини, набувають іншого сенсу інструменти державного впливу на економічні й соціальні процеси, змінюються форми і способи їх імплементації в господарський механізм, розробляються адекватні новим умовам і новим завданням методи й інструменти управління економічною поведінкою.

Метою дисципліни є формування у здобувачів системи знань, умінь та навичок і світогляду, необхідних для прийняття раціональних економічних рішень в умовах соціальних та екологічних обмежень, а також застосування принципів та підходів сталого розвитку в умовах обмеженості ресурсів.

Основні завдання вивчення дисципліни полягають в засвоєнні основних засад сталого розвитку суспільства, основними програмними документами щодо стратегії сталого розвитку як на міжнародному, так і на національному та місцевому рівнях, а також в тому, щоб навчити здобувачів оперувати сучасними поняттями в галузі сталого розвитку, що необхідні для правильного сприйняття руху технічного прогресу та забезпечення безпечних умов існування людства у майбутньому.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей**:

ЗК7.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

СК12. Здатність оцінювати та систематизувати ретроспективний, поточний і перспективний стан соціально-економічних систем в регіональному вимірі.

СК13. Здатність швидко адаптувати соціально-економічну систему до мінливого середовища в умовах обмеженості ресурсів з дотриманням принципів сталого розвитку.

Опанувавши дисципліну «Регіональна економічна політика» студенти повинні володіти такими **програмними результатами навчання**:

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН17. Планувати та проектувати розвиток соціально-економічних систем в умовах мінливого середовища та обмеженості ресурсів з дотриманням принципів сталого розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Тема 1. Теоретико-концептуальні засади сталого розвитку.

Визначення сталого розвитку. Наукові основи стратегії сталого розвитку природи та суспільства. Основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку: цілі, завдання, принципи, проблеми і напрямки сталого розвитку. Історія формування та розвитку концепції сталого розвитку суспільства. Принципи сталого розвитку. Шляхи розв'язання проблем переходу до сталого розвитку. Концепція сталого розвитку соціально-економічних систем: сутність і стратегічні пріоритети.

Література: основна [1, 4, 6], допоміжна [1,4, 9].

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку.

Основні документи світового співтовариства по сталому розвитку. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку в Україні. Проблеми нормативно-правового забезпечення сталого розвитку України. Теоретичні засади управління розвитком соціально-економічних систем в розрізі макро-, мезо- та мікрорівнів.

Література: основна [1, 6, 8], допоміжна [1,2,5].

Тема 3. Економічне зростання і сталий розвиток.

Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Конкурентоспроможність соціально-економічних систем як передумова і результат їх інноваційного розвитку. Інституцій підтримки реалізації стратегії сталого розвитку економіки України.

Література: основна [1, 3, 6, 8], допоміжна [1,4, 6].

Тема 4. Економічна діяльність суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку.

Реалізація принципів концепції сталого розвитку в діяльності підприємства. Сучасні аспекти сталого розвитку підприємств. Фактори, які впливають на сталий розвиток підприємств. Методи управління сталим розвитком підприємств. Фінансово-економічні проблеми забезпечення сталого розвитку підприємств України. Прогнозування сталого розвитку підприємств. Структурно-динамічна характеристика та ресурсний потенціал підприємницького сектора України.

Література: основна [1, 3, 6, 8], допоміжна [1,3,6].

Тема 5. Індикатори сталого розвитку соціально-економічних систем.

Вимірювання сталого розвитку (індикатори та індекси). Індекси соціального, економічного і екологічного вимірів. Програмний пакет Dashboard of Sustainability. Основні економічні індикатори: процент росту ВВП; покращення режиму харчування людей; середній процент використання природних ресурсів на одного мешканця. Основні економічні, соціальні індикатори та індикатори довкілля: демографічні показники, середня тривалість життя і грамотність населення; процент зменшення безробіття; доступ до санітарних послуг; індекс людського розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку. Індикатори споживання енергії; індикатори випущених відходів; процентне співвідношення території, що захищається для підтримки біологічного розмаїття, до поверхневої території.

Література: основна [1, 3, 6, 7, 8], допоміжна [1, 3, 4, 7].

Змістовий модуль 2. РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Тема 6. Ресурсне забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем

Принципи забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи «екологічної республіки». Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб до формування життєблагодатних комплексів. Обґрунтування концепції і методології інституційного і ресурсного забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем. Інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення сталого розвитку.

Література: основна [1, 3, 6, 7, 8], допоміжна [1, 2, 4].

Тема 7. Економічний механізм раціонального використання ресурсів.

Поняття, сутність і особливості природокористування, його основні наукові категорії, закономірності, принципи. Методи управління природоохоронною діяльністю (адміністративні та економічні), їх поєднання. Економічний механізм і еколого-економічні інструменти. Еколого-економічні інструменти: принципи формування і механізми дії. Форми еколого-економічних інструментів.

Література: основна [1, 2, 5], допоміжна [5, 7].

Тема 8. «Зелена економіка» в контексті забезпечення переходу України до сталого розвитку.

Сутність, цілі та базові принципи «зеленої економіки». Правові основи розвитку «зеленої» економіки. «Зелена економіка» як чинник розвитку зовнішньоторговельних відносин. Моделювання умов і процесів розвитку “зеленого підприємництва” як міжгалузевих структурних змін в економіці регіону на основі мережевої взаємодії

Література: основна [1, 3, 6, 8], допоміжна [6].

Тема 9. Інституціональний розвиток сфери поводження з відходами та вторинного ресурсокористування в Україні на шляху євроінтеграції.

Ідентифікація безпекових факторів й ендегенних ризиків, пов'язаних з відходами. Особливості поводження з відходами. Стратегічні напрями фінансового забезпечення поводження з відходами. Ідеологія і методологія адаптації законодавства України у сфері охорони довкілля та поводження з відходами до норм Європейського Союзу. Методологія і практика вартісних оцінок імплементації директив ЄС у сфері поводження з відходами.

Література: основна [1, 3, 6, 8], допоміжна [1,2,7].

Тема 10. Стратегічні напрями формування моделі сталого розвитку України та її регіонів.

Конструктивно-ключові критерії мультирівневої діагностики соціально-економічного потенціалу сталого розвитку. Методологічні засади формування організаційно-економічного механізму управління соціально-економічним потенціалом сталого розвитку регіонів. Способи та алгоритми розробки регіональних та місцевих економічних стратегій сталого розвитку з урахуванням методології ЄС. Паспортизація національної економіки як методологічна передумова нарощення соціально-економічного потенціалу регіону.

Література: основна [1, 3, 6, 8], допоміжна [2,4, 9].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ												
Тема 1. Теоретико-концептуальні засади сталого розвитку	8	2	-	-	-	6	8	1	-	-	-	7
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку	9	2	1	-	-	6	8	-	1	-	-	7
Тема 3. Економічне зростання і сталий розвиток	9	2	1	-	-	6	8	1	-	-	-	7
Тема 4. Економічна діяльність суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку	9	2	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 5. Індикатори сталого розвитку соціально-економічних систем	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Змістовий модуль 2. РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ												
Тема 6. Ресурсне забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 7. Економічний механізм раціонального використання ресурсів	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 8. «Зелена економіка» в контексті забезпечення переходу України до сталого розвитку	9	2	1	-	-	6	9	-	1	-	-	8
Тема 9. Інституціональний розвиток сфери поводження з відходами та вторинного ресурсокористування в Україні на шляху євроінтеграції	9	2	1	-	-	6	8	1	-	-	-	7
Тема 10. Стратегічні напрями формування моделі сталого розвитку України та її регіонів	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Усього годин	90	20	10	-	-	60	90	8	6	-	-	76

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1.			
1.	Поняття сталого розвитку та розрахунок індикаторів	2	2
2.	Оцінка факторів сталого розвитку соціально-економічних систем	2	
Змістовий модуль 2.			
3.	Презентація сучасних практик сталого господарювання	2	2
4.	Прогнозування сталого розвитку регіонів	2	
5.	Способи та алгоритми розробки регіональних та місцевих економічних стратегій сталого розвитку з урахуванням методології ЄС.	2	2
Разом		10	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	денна
Змістовий модуль 1.			
1.	Тема 1. Теоретико-концептуальні засади сталого розвитку	6	7
2.	Тема 2. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку	6	7
3.	Тема 3. Економічне зростання і сталий розвиток	6	7
4.	Тема 4. Економічна діяльність суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку	6	8
5.	Тема 5. Індикатори сталого розвитку соціально-економічних систем	6	8
Змістовий модуль 2.			
6.	Тема 6. Ресурсне забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем	6	8
7.	Тема 7. Економічний механізм раціонального використання ресурсів	6	8
8.	Тема 8. «Зелена економіка» в контексті забезпечення переходу України до сталого розвитку	6	8
9.	Тема 9. Інституціональний розвиток сфери поводження з відходами та вторинного ресурсокористування в Україні на шляху євроінтеграції	6	7
10.	Тема 10. Стратегічні напрями формування моделі сталого розвитку України та її регіонів	6	8
Разом		60	76

7. Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Теоретико-концептуальні засади сталого розвитку	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Усне та письмове опитування. Перевірка індивідуального завдання.	основна [1, 4, 6], допоміжна [1,4, 9].	6
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Експрес опитування, перевірка індивідуального завдання.	основна [1, 6, 8], допоміжна [1,2,5].	6
Тема 3. Економічне зростання і сталий розвиток	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	основна [1, 3, 6, 7, 8], допоміжна [1,4, 6]	6
Тема 4. Економічна діяльність суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, усне опитування	основна [1, 2, 3, 6, 8], допоміжна [1,3,6]	6
Тема 5. Індикатори сталого розвитку соціально-економічних систем	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	основна [1, 3, 6, 7, 8], допоміжна [1, 3, 4, 7]	6
Змістовий модуль 2.				
Тема 6. Ресурсне забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Складання опорного конспекта,	основна [1, 2, 3, 6, 7, 8], допоміжна [1, 2, 4]	6
Тема 7. Економічний механізм раціонального використання ресурсів	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Презентація основних положень за темою, перевірка індивідуального завдання.	основна [1, 2, 4, 5], допоміжна [5, 7]	6
Тема 8. «Зелена економіка» в контексті забезпечення переходу України до сталого розвитку	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Усне опитування, перевірка індивідуального завдання.	основна [1, 3, 6, 7, 8], допоміжна [4, 6].	6

Тема 9. Інституціональний розвиток сфери поводження з відходами та вторинного ресурсокористування в Україні на шляху євроінтеграції	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Складання опорного конспекту, перевірка виконаних завдань на практичне заняття, написання есе.	основна [1, 3, 6, 8], допоміжна [1,2,7]	6
Тема 10. Стратегічні напрями формування моделі сталого розвитку України та її регіонів	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Експрес опитування, перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	основна [1, 2, 3, 6, 8], допоміжна [2,4, 9]	6

Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Ресурсне забезпечення сталого розвитку» сприяють кращому засвоєнню здобувачами матеріалу з навчальної дисципліни та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання..

Виконання завдань індивідуальної роботи *дає можливість установити:*

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності;
- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення конкретних завдань;
- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати теоретичні й емпіричні дані;
- уміння студента коротко, логічно й у доступній формі викласти основні положення контрольної роботи, висновки і рекомендації.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- оволодіння теоретичними знаннями щодо планування, організації наукового дослідження та практичними навичками його реалізації.
- формування широкого наукового і загальнокультурного кругозору.
- уміння аналізувати наукову літературу.
- здатність здійснити свій внесок у розробку даної теми.
- уміння коротко, логічно викласти свої думки, хід і результати аналізу наукових джерел.

Підготовка доповідей або презентацій як форма індивідуальної роботи навчальної дисципліни передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Оцінка доповіді або презентації враховує ступінь розкриття теми, обсяг використаної літератури, змістовність викладення фактів, рівень самостійності міркувань. Важливо, щоб доповідь або презентація були виконані відповідно до теми та повністю розкривали проблему дослідження.

Теми індивідуальних робіт

1. Передумови виникнення концепції сталого розвитку.
2. Глобалізація як чинник появи та поширення ідей сталого розвитку.
3. Сталий розвиток як глобальна альтернативна концепція.
4. Сталий розвиток суспільства: глобальний, регіональний, національний та місцевий аспекти (за вибором).
5. Особливості сталого розвитку розвинених країн (за вибором).
6. Особливості сталого розвитку для країн, що розвиваються (за вибором).
7. Основні причини невдач у реалізації концепції сталого розвитку та досягненні Цілей розвитку тисячоліття.
8. Роль науково-технологічного фактору у забезпеченні сталого розвитку.

9. Порівняння техногенної (традиційної) концепції економічного розвитку з концепцією сталого розвитку.

10. Екологічна складова сталого розвитку суспільства.

11. Напрями екологічно збалансованого розвитку в Україні.

12. Основні екологічні проблеми сучасного світу.

13. Екологічні проблеми у стратегії національної безпеки.

14. Небезпека глобального потепління та шляхи її зменшення.

15. Забезпечення якісною питною водою як глобальна проблема.

16. Причини та наслідки небезпечного забруднення атмосфери.

17. Родючість ґрунтів як глобальна проблема.

18. Проблема спустелювання у сучасному світі та шляхи її розв'язання.

19. Вплив навколишнього середовища на якість життя та здоров'я людей.

20. Цілі сталого розвитку: стан виконання та перспективи.

21. Бідність у сучасному світі та шляхи її викорінення.

22. Шляхи подолання соціальної нерівності у глобалізованому світі.

23. Освіта як складова людського розвитку: проблема ефективності та напрями реформування.

24. Гендерні проблеми: витоки та сучасний стан.

25. Роль працівників науки у реалізації сталого розвитку.

26. Проблеми створення наукового потенціалу для забезпечення сталого розвитку.

27. Сталий розвиток і освіта.

28. Підвищення освіченості населення як фактор сталого розвитку суспільства.

29. Сталий розвиток і правова культура громадян.

30. Основні напрями переорієнтації освіти на сталий розвиток.

31. Значення поінформованості населення з питань сталого розвитку.

32. Основні шляхи і засоби ефективного інформування населення з питань сталого розвитку.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Ресурсне забезпечення сталого розвитку застосовуються наступні методи навчання:

- лекції, в тому числі й проблемні з попереднім отриманням лекційних матеріалів студентами на електронну пошту;

- практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, робота в малих групах, «мозковий штурм», ситуативний підхід, розв'язування задач, ділова гра, бесіда за «круглим столом», рольова гра, імітація);

- стандартизовані тести та поточне опитування;

- презентація результатів виконаних завдань та досліджень;

- розрахункові роботи;

- індивідуальні заняття під керівництвом викладача;

- самостійна робота студентів з літературою у бібліотеці, з Інтернет ресурсами тощо;

- індивідуальне завдання.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Ресурсне забезпечення сталого розвитку застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;

- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;

- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;
- поточне, проміжне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Визначення стійкого розвитку?
2. В чому суть концепції ООН про сталий розвиток людства?
3. Концепція сталого розвитку?
4. Назвіть вихідні цілі стратегії сталого розвитку.
5. Які бувають фактори ризику?
6. Класифікація антропогенних факторів ризику.
7. Проблеми сталого розвитку.
8. Які основні чинники стимулювали появу ідей сталого розвитку?
9. Розкрийте зміст поняття “глобалізація”.
10. Охарактеризуйте вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку.
11. Яким чином пов’язана глобалізація з появою і еволюцією ідей сталого розвитку?
12. Які глобальні проблеми становлять найбільшу загрозу для сталого розвитку людської цивілізації?
13. Розкрийте зміст поняття “сталий розвиток”.
14. На яких засадах розробляються стратегії сталого розвитку?
15. У чому полягає об’єктивна обумовленість сталого розвитку?
16. Розкрийте зміст поняття “ноосфера”.
17. Розкрийте головну мету сталого розвитку суспільства та основні його цілі.
18. Види та характеристика системи?
19. Які існують механізми зворотного зв'язку.
20. Класифікація механізмів негативного зворотного зв'язку.
21. Назвіть основні характеристики стійкості системи.
22. Визначення поняття Глобалізація
23. Причини екологічної кризи
24. Глобальні екологічні кризи
25. Назвіть та охарактеризуйте найголовніші екологічні кризи.
26. В чому полягає криза надвиробництва?
27. В чому полягає енерго-екологічна криза?
28. В чому полягає ресурсна криза
29. Сучасні підходи до утилізації сміття.
30. Якими є основні негативні наслідки розвитку світу?
31. Що є метою ООН?
32. Чим викликане підвищення ролі ООН в сучасному світі?
33. Охарактеризуйте структуру ООН у контексті її відповідності завданням переходу до сталого розвитку.
34. Розкрийте функціональне призначення спеціалізованих установ ООН.
35. Охарактеризуйте результати Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.).
36. Яка роль відведена «Порядку денному на XXI століття»?
37. Розкрийте основні принципи Декларації Ріо.
38. Охарактеризуйте значення Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.).
39. Визначіть сутність концепції сталого розвитку суспільства.
40. Розкрийте зміст Плану виконання рішень, прийнятого в Йоганнесбурзі.
41. У чому полягають основні завдання щодо подолання бідності?

42. У чому полягають основні завдання щодо заміни несталих моделей споживання та виробництва?
43. Які основні завдання охорони та раціонального використання природної ресурсної бази?
44. Якими є основні засоби здійснення Плану виконання рішень?
45. Назвіть групи принципів організації суспільства.
46. Що таке Принцип «Екологічної республіки»?
47. Охарактеризуйте Принцип «Екологічної республіки»?
48. Охарактеризуйте Принцип екологічної наступності поколінь.
49. Які групи факторів обумовлюють розвиток та принципи їх розвитку?
50. Які існують принципи екологічної стійкості?
51. Групи біосферних нормативів навантажень.
52. В чому полягає принцип «Економіки космонавтів»?
53. В чому полягає принцип «Демократизації вибору»?
54. В чому полягає принцип «Гуманізації середовища»?
55. В чому полягає принцип «Відступаючого обрію»?
56. Класифікація принципів екологічної мотивації.
57. Що таке економічний механізм раціонального природокористування?
58. Що таке індекс людського розвитку.
59. Навіщо потрібні індикатори сталого розвитку?
60. Коли була розроблена перша система індикаторів сталого розвитку?
61. Які критерії визначення показників сталого розвитку?
63. Назвіть основні теми в системі індикаторів 2007 р.
64. Які теми, підтеми та показники економічних індикаторів сталого розвитку третьої редакції?
65. У чому полягає суть екологічної безпеки?
66. Як розвивалася еволюція міжнародної співпраці в галузі екології?
67. Які основні заходи передбачені Програмою розвитку ООН в Україні про співробітництво у сфері збереження навколишнього природного середовища та енергетики?
68. Які країни беруть участь у міжнародному співробітництві з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи?
69. В чому полягає сутність екологічної кризи?
70. У чому полягає суть екологічної складової концепції сталого розвитку?
71. Які існують індикатори екологічної безпеки?
72. Які відомі міжнародні організації активно працюють над вирішенням проблем охорони довкілля?
73. У яких проектах щодо міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища бере участь Україна?
74. Яка структура екологічного законодавства України?
75. Які екологічні права гарантує людині держава?
76. Охарактеризувати основні положення Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».
77. У чому полягає управління охороною навколишнього середовища?
78. Яким законодавчим актом регламентується управління природокористуванням в Україні?
79. У чому полягають головні функції Міністерства з охорони навколишнього природного середовища в Україні?
80. У чому полягає суть планування раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля?

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий контроль: залік	Сума
Змістовий модуль 1						
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
6	6	6	6	6		
Змістовий модуль 2						
T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	

35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	не зараховано
-------	-----------	---	---------------

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Ресурсне забезпечення сталого розвитку» включає:

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

12. Рекомендована література

Основна література:

1. Національна парадигма сталого розвитку України. К. : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2016. 72 с.
2. УКРАЇНА 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Львів: Кальварія, 2017. 164 с.
3. Сталий розвиток суспільства: навч. посіб. / А. Садовенко, Л. Масловська, В. Середа, Т. Тимочко. К. 2011. 392 с.
4. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навч.- метод. посібн. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.
5. Стратегія сталого розвитку: еколого-економічний аспект: навч. посіб. / І.В. Замула, І.В. Давидова, Г.В. Кірейцева, М.Б. Корбут, В.В. Травкін. ЖДТУ, 2017. 200 с.
6. Kropp, Ariane. Grundlagen der Nachhaltigen Entwicklung. Handlungsmöglichkeiten und Strategien zur Umsetzung. Gabler Verlag. 2019. 49 p.
7. Michael von Hauff. Nachhaltige Entwicklung. Grundlagen und Umsetzung. De Gruyter Oldenbourg. 2014. 282 p.
8. Сталий розвиток місцевих громад. Підручник / М.О. Клименко, О.М. Клименко, Л.В. Клименко. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 296 с.
9. Караєва Н., Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: Навчальний посібник / Н. Караєва, Р. Корпан, Т. Коцко, І. Недін. Університетська книга. 2015. 384 с.

Додаткова література

1. Артюшок, К., Верстяк, А., Кравчук, П., Дорофєєв, О., Польова, О., & Капеліста, І. (2023). ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ВІДНОСИНАХ ВЛАСНОСТІ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ: ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 6(53), 376–391. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.53.2023.4233>
2. Артюшок К.А. Інституційне забезпечення управління еколого-економічними відносинами: економіко-правовий аспект (Institutional support for the management of environmental-economic relations: economic and legal aspects) // Науковий вісник Національного гірничого університету. 2022. № 4. С. 130-137. URL: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2022-4/130>

3. Артюшок К.А. Критерії та індикатори економічної безпеки і збалансованого розвитку регіону // Збалансоване природокористування: Науково-практичний журнал. – 2016. – № 3. – С. 58-63.

4. Артюшок К.А. Методологічні передумови та вимоги до формування моделі управління еколого-економічними відносинами // Актуальні проблеми економіки. 2020. – №3 (225). – С.18-25 URL: <https://eco-science.net/wp-content/uploads/2020/03/Kostyantyn-A.-Artyushok.pdf>.

5. Артюшок К.А. Теоретичні аспекти та пріоритети управління еколого-економічними відносинами // Економіка та суспільство. 2022. № 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua /index.php/journal/article/view/1646>

6. „Зелена” економіка крізь призму трансформаційних зрушень в Україні : монографія / Б.В. Буркинський, Т.П. Галушкіна, В.Є. Реутов. НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. О. : Підприємство Фенікс, 2011. 348 с.

7. Марушевський Г.Б., Нижник О.М. Методичні рекомендації для врахування Цілей сталого розвитку в стратегіях розвитку територіальних громад К.: ПРООН/ГЕФ, 2017. 58 с.

8. Потенціал сталого розвитку України на шляху реалізації інтеграційного вибору держави: монографія / О.М.Алимов, І.М.Лицур, В.В.Микитенко та ін. – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2014. 520 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: <https://mof.gov.ua/uk>.
3. Офіційний сайт Міністерства економіки України: <http://www.me.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики України: <https://www.msp.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної податкової служби: <https://tax.gov.ua/> .
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua/>.
8. Цифрова бібліотека ПВНЗ «МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука»: <http://dspace2.regi.rovno.ua:8088>.